

	สารบัญ	หน้า
กิตติกรรมประกาศ		ค
บทคัดย่อภาษาไทย		ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		จ
สารบัญ		ช
สารบัญตาราง		ฅ
สารบัญภาพ		ฎ
บทที่ 1 บทนำ		1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา		1
วัตถุประสงค์		2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ		3
ขอบเขตและวิธีวิจัย		3
นิยามศัพท์		4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		6
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย		24
บทที่ 4 ผลการวิจัย		26
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ		75
ผลการวิจัย		75
อภิปรายผล		82
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย		86
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป		86
บรรณานุกรม		88
ภาคผนวก		91
ประวัติผู้เขียน		101

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 สภาพพื้นที่ของสถานีวิจัยของมูลนิธิโครงการหลวง	18
2 สมาชิกในครัวเรือน	27
3 จำนวนแรงงานในครัวเรือนเกษตรกร	28
4 สภาพแรงงานของเกษตรกรในหมู่บ้าน	28
5 เพศของประชากรแบ่งตามช่วงอายุในพื้นที่ศึกษา	29
6 ช่วงเวลาที่เกษตรกรอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน	30
7 จำนวนเกษตรกรที่นับถือความเชื่อและศาสนาต่าง ๆ	30
8 ลักษณะบ้านเรือนของเกษตรกรชาวเขา	31
9 ฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกร	32
10 จำนวนยานพาหนะและวัตถุอุปกรณ์ของเกษตรกร	33
11 การมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาต่าง ๆ	34
12 แหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกษตรกรได้รับ	34
13 อัตราการเกิดและอัตราการตาย	35
14 เพศของเกษตรกรที่ให้ข้อมูล	35
15 เพศของประชากรทั่วไป	36
16 ช่วงอายุของเกษตรกรที่ให้ข้อมูล	36
17 อายุของประชากรในพื้นที่ศึกษา	36
18 ระดับการศึกษาของเกษตรกร	37
19 จำนวนเด็กวัยเรียนชั้นอนุบาล	38
20 ระดับการศึกษาของประชากรตามเพศและช่วงอายุต่าง ๆ	39
21 อาชีพของชาวเขา	39
22 รายได้ของเกษตรกร	40
23 สภาพะการใช้จ่ายของเกษตรกร	41
24 จำนวนเกษตรกรที่มีการออมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ	42
25 จำนวนเกษตรกรที่กู้ยืมเงินเพื่อการลงทุน	43
26 จำนวนเกษตรกรที่มีหนี้สิน	43

27	จำนวนหนี้สินของเกษตรกร	43
28	ขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกร	45
29	จำนวนเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองแต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์	45
30	การได้มาของพื้นที่การเกษตร	45
31	ระบบการปลูกพืชของเกษตรกร	46
32	จำนวนเกษตรกรที่ปลูกพืชหมุนเวียน(Crop rotation)	46
33	จำนวนเกษตรกรที่มีการหมุนเวียนที่ดินเพาะปลูก	46
34	จำนวนเกษตรกรที่มีน้ำใช้และไม่มีน้ำใช้ทำการเกษตรปี 2544	47
35	จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	48
36	จำนวนพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	48
37	จำนวนเกษตรกรที่ได้ฝึกอบรม	49
38	อัตราการเข้าฝึกอบรมของเกษตรกร	49
39	จำนวนเกษตรกรที่มีความต้องการช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพปี 2544	50
40	แหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต	51
41	จำนวนเกษตรกรที่จำหน่ายผลผลิตให้ทั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงและพ่อค้าคนกลาง	51
42	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง	52
43	ระดับความพอใจต่อการส่งเสริมและช่วยเหลือของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง	53
44	เปรียบเทียบอัตราการเกิดและอัตราการตายในปี 2539 และ 2544	55
45	อัตราการเกิด การตาย การอพยพเข้า การอพยพออกและการย้ายถิ่นในปี 2539	55
46	เปรียบเทียบสภาพของเกษตรกรปี 2541 กับ ปี 2544	55
47	จำนวนเกษตรกรที่นับถือผีและศาสนาต่าง ๆ ในปี 2541 และ 2544	56
48	การเปลี่ยนแปลงด้านยานพาหนะและทรัพย์สิน	57
49	เปรียบเทียบจำนวนเด็กที่ได้เรียนและไม่ได้เรียนในวัยอายุ 7-12 ปี	57
50	ประชากรวัย 7-12 ปี ที่เรียนหนังสือและไม่เรียนหนังสือปี 2539	58
51	แหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกษตรกรได้รับปี 2539 และ 2544	59
52	อาชีพของชาวเขา ปี 2539 และ 2544	60
53	รายได้โดยเฉลี่ยของเกษตรกรในปี 2539 และ 2544	61
54	รายได้ของเกษตรกรต่อพืชที่ปลูกร่วมกับโครงการหลวงในปี 2540	61
55	ขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกรปี 2541 และ 2544	63
56	ปัญหาและอุปสรรคด้านการประกอบอาชีพเกษตร	66

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กราฟแสดงจำนวนเกษตรกรในวัยแรงงานและวัยพึ่งพิง	28
1 โครงสร้างประชากรของชาวเขาเผ่าม้งบ้านขุนกลาง ปี 2544	29
2 แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 16 แห่ง	92

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University